

Zijns Geestes? Of kan uw hart schier altijd zich in de wereld verlustigen? Kunt gij **zoo** vleeschelijk en gedachteloos daar heengaan als de dienstknechten des satans, die met u dezelfde bezigheid hebben, en nooit geraakt worden in het leven uwer **vleeschelijkheid**, nooit zuchten en kermen uit de benauwdheid tot God? Uit zielsbevinding geloof ik, dat een afkeerig hart en eene afgodische natuur een der grootste benauwdheden is, die een kind van God hebben kan. Al zijne aardache beproevingen, zwaar als zij kunnen zijn, zijn licht in vergelijking van deze. **Dat** hij dagelijks, somtijds elk uur, vermaak en genoegen zoekt in de dingen van het zin- en zienlijke, **en geduriglijk** zich afkeert van **al** wat geestelijk en Hemelsch is, geeft hem meer smart, dan alle andere beproevingen tezamen. Maar wat goeds komt uit alle deze oefeningen voort? Wat geestelijk voordeel spruit uit een besef **onzer** ziekelijke natuur en bedorvene begeerten? Dat wij den Medicijnmeester van noode hebben. En naarmate zij dieper zinken in **ziels-krankheid**, en hoe gevoeliger zij zijn van de plage huns harten, des te meer zullen zij waardeeren en behoefte hebben om te gebruiken de geneesmiddelen, die deze groote en goede Medicijnmeester voorschrijft.

4. **Maar**, eindelijk zijn er zekere personen, die deze groote Medicijnmeester als patiënten toelaat. In deze groote 'wereldstad (London), gelijk gij weet, zijn gasthuizen voor onderscheidene ziekten en kwalen; en iemand met **eene** bezoeking van dezen aard moet niet gaan naar een hospitaal voor andere krankheden ingericht. De teringlijder moet gaan ter plaatse waar de borstlijders verpleegd worden; de mensch die aan zenuwkoortsen lijdt moet opgenomen worden onder de koortslidders, en zij die ongemak aan hunne **oogen** hebben **behooren** zich te wenden tot de inrichting voor ooglijders. **Alzoo** in het geestelijke, is des **Heeren** hospitaal — Christus ziekenhuis, indien ik het met eerbied **zoo** mag noemen, — alleen voor **ongeneeslijke zieken**; en zoolang wij niet elke andere toevlucht hebben verlaten of ons hopeloos hebben afgekeerd van elk middel, neemt de **Heere** ons niet op. Gelijk iemand, lijdende aan koorts, zich wendende tot de plaats voor teringlijders, ten antwoord zonde ontvangen; **wij** nemen u niet in behandeling, dewijl dergelijke lijdens hier niet behooren; **alzoo** is op geestelijk gebied des **Heeren inrichting alleen** voor ongeneeslijke **kranken**, die nergens elders plaats kunnen erlangen; en zoolang wij, gelijk Aza, onze hulp bij andere medicijnmeesters zoeken, worden wij niet onder zijne patiënten toegelaten. Ziet op de vrouw, die alles ten koste gelegd had aan de medicijnmeesters, en veeleer erger dan beter was geworden. Was hare **ongeneeslijke** kwaal niet het middel, dat zij genezing zocht en vond

aan de zoomen van Jezus kleed? En des **Heeren** oogmerk **met** al Zijn volk is om hen te brengen tot die **plek**, dat ze ongeneeslijk zijn voor menschen kracht en hulp. Veronderstel **dat** in deze **stad** een gasthuis voor ongeneeslijke zieken ware. Wanneer er een niet bijzonder kranke **kwam** om opgenomen te worden, zou de medicijnmeester niet tot hem zeggen: Gij zijt **niet** ziek genoeg om hier te worden toegelaten ; **gij** kunt **elders** nog hulp erlangen. Wanneer gij van alles moet afstand doen, dan kunnen wij u hier opnemen. **Alzoo** in het geestelijke : **zoolang** de mensch **eene** geringe kneuzing heeft bekomen, een weinig gewond en de kwaal zeer oppervlakkig gevoeld wordt, dan is hij niet gepast om deel te erlangen aan de weldaden **van** Christus bloed. Ziet op den melaatschen onder de wet. (Lev. **XIII**). Moest hij niet eerst tot den priester **gaan**, die hem moest onderzoeken ten aanzien van het gezwel, het **gezweer** of de witte blaas ? En was het geen kenmerk der melaatschheid, dat zij zich in het vel uitbreidde, en haar aanzien dieper was dan het vel ? Maar de priester behoefde hem niet dadelijk als **een** melaatsche op te nemen: hij moest hem zeven **dagen** opsluiten, en wachten totdat de melaatschheid duidelijk was, die gekend werd door hare diepte en uitspreiding. **De melaatschheid** was eene ongeneeslijke kwaal. **Alzoo** in de bevinding: totdat de kwaal **der zonde zoo** hopeloos wordt, dat zij de **hulp** van alle menschelijke kunst te boven gaat, onze eigene genezing en alle andere **belacht**, zullen wij zoeken noch vinden den **grooten** Medicijnmeester. Een groot, een gewichtig deel van des **Geestes** werk is, om **menschen** in dezen staat te brengen; want wij lezen: „**De Heere** doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen,” (1 Sam. 2 vs. 6). En wat is dat **dooden** en ter helle nederdalen anders, dan een **mensch** ongeneeslijk krank te maken? Niet dat God de auteur der zonde is; dat zij verre ! Hij werkt de zonde niet in ons, maar ontdekt haar bestaan en aanwezen; en vertoont ons wat wij zijn door licht en leven te geven aan onze consciëntie ; **zoodat** wij in Zijn licht en leven zien, gevoelen en kermen over de ziekte der zonde, aldus geopenbaard. Velen van **Gods** volk zijn op weg naar dit vrije hospitaal, maar vinden geen ingang, omdat zij niet diep genoeg gezonken zijn in hun ongemak; het heeft hunne **levensdeelen niet** aangeraakt, noch diepe wortelen in hunne **consciëntie** verspreid ; gelijk de eerste uitbreking der kanker of tering in hare verschijnselen ontdekte, maar de kwaal zich nog niet tot het uiterste heeft uitgebreid, Maar gelijk de twee noodlottige kwalen, die ik genoemd heb, **zoo** zal de gevoelde ziekte der zonde zich uitbreiden totdat de ziel zich ongeneeslijk **gevoelt**; en hoe meer dit wordt gezien en ondervonden, des **te** meer zal een mensch

zoeken en te spoediger vinden den **grooten** Medicijnmeester. **Maar** o, onze natuur schrikt hier **van terug**. Wat zou het een doodslag voor een lijder zijn afgewezen te worden met de **be-
tuiging, dat hij** niet slecht genoeg is voor het hospitaal voor **teringlijders!** De medicijnmeester mocht de **teekenen** zien, de **sporen** -der **vreeselijke** ziekte ontdekken; maar toch, er zijn nog **zoo** vele hulpmiddelen, dat zijne toelaching in het hospitaal nog wat moet uitgesteld worden. Doch aangezien, overeenkomstig het algemeene spreekwoord, gij erger moet worden **voor gij** betert, **zoo** moet zulk **eene** afwijzing leiden tot de middelen der herstelling **van** den lijden, en **inplaats** van ten **doode** de eerste lichtstraal van hoop op genezing zijn. O hoe schrikt de ziel terug van dieper in te gaan in de smartelijke krankheid der zonde! Het weinige dat zij van haar geleerd **heeft** maakte haar **zoo** ziek, **zoo bezwijkende**, dat zij hare verdere uitbreiding vreest en **steeds ongeneeslijker zich** gevoelt. Maar wanneer wij, naarmate de diepte der kennis van het ongemak den **grooten** Medicijnmeester zullen waardeeren en prijzen, dan moesten wij eigenlijk zeggen: welkom ongemak, pijn en krankheid, als zij maar voorbereiding zijn tot de omhelzing van Jezus in al Zijne volheid en verbonds-bedieningen. Evenwel is deze weg gansch strijdig met verstand en rede, en ten **eenenmale** verschillende met wat de natuur als **waar** en begeerlijk aanmerkt. Wij kunnen ons niet voorstellen, dat om Jezus te meer waardeeren het noodig is te dieper in te gaan in het vuil en schuld van ontdekte zonde, en dat wij moeten liggen in ons bloed, opdat de Heere tot ons nederdale, Zijne vleugelen over ons uitbreidde, ons berge in het verbond met Hem en ons de Zijne noeme. (Ez. 16 : 8).

De groote Medicijnmeester heeft Zijn oog op al Zijne patiënten, en ziet bij wien de ziekte is in haren aanvang, bij **wien** voortgaande, **en** bij wien **zij** hare hoogte van ongeneeslijk te zijn heeft bereikt, en slechts wacht, dat Hij zijne hand **zou** uitstrekken ter genezing. De lijder kent **vaak** den aard van zijn eigen ongemak niet; maar de groote Medicijnmeester heeft zijn oog op elk Zijner lijders; op hen, die pas hunne krankheid gevoelen, zoowel als op **degenen**, die sterven zouden, buiten **Zijn** heelenden balsem. Bij de **eersten** wekt Hij de ziekte **op**, bij de laatste zendt Hij genezing. **Maar o, hoe teeder handelt** Hij met al Zijne patiënten ! En zelfs ook als Hij **sommiger** wonden dieper maakt, dan is **het, hoe** pijnlijk ook, ten hunnen nutte. „ Want **gelijk** Zich een vader ontfermt **over** Zijne kinderen, **alzo** ontfermt Zich de Heer over **degenen**, die Hem vreezen.” (Ps. 103 : 13).

111. Maar welke zijn zijne geneesmiddelen ? Want deze **grooten** Medicijnmeester moet **het** geneesmiddel naar de ziekte

voegen. 1. Een middel nu, en in zekere gevallen wellicht het eenigste, kan zijn *het afzetten van het aangestoken of ziekelijk lid*. In sommige gevallen is de wegneming van een lid het eenigste middel om voor een **gewissen** dood te bewaren. Gij hebt misschien eenige verdorvenheid, begeerten of **boezemzonde**, die 'gelijk een ongesteld lid, geduriglijk uwe geestelijke genezing belet en zulk eene verwoesting in uw gestel aanricht, dat gij moet sterven tenzij dat lid worde afgezet, tenzij die afgod worde weggenomen. **Het** kan zelf uw geld, uw goede naam of iets anders zijn, dat u nabij ligt en zeer lief is, en van welke gij even moeilijk scheidt dan van been of arm ; en toch is de wegneming noodzakelijk, zal uw leven gered worden; De bekwame arts spaart den lijder niet om zijn roepen; ja, zelfs zijne teederheid leert Hem een dieper insnijding te maken, en het mes met vaster hand te behandelen. **Alzoo** deze groote Medicijnmeester, naarmate van Zijne bekwaamheid en teederheid, zal Hij met vaster hand het ongestelde lid wegnemen, aangezien dit onze geestelijke sterkte deed tanen.

2. Of, uit kracht van Zijne bediening als de Heelmeester der zielen, kan Hij onze *gezwollen hebben te behandelen* Hoe schrikken wij in het natuurlijke, wanneer de heelmeester zijne hand op de gevoelige plek zet en drukt, om de verzekering te erlangen waar de ongesteldheid ligt; en **alzoo**, wanneer de Heere zijnen vinger stelt op eene pijnlijke plaats in de consciëntie, hetzij afwijking, krommen wandel, wellicht jaren lang bedreven, — hoe krimpt de ziel ineen bij die aanraking! En ik geloof, dat wanneer ik de consciëntie van elke **levendgemaakte** ziel hier voor mij kon doorzoeken, ik zou iets vinden over hetwelk gij diep beschaamd voor God zijt, **hetzij** eene verborgene zonde, heden of verledene, die u, wanneer de Heere er Zijne hand aan legt en in het licht Zijns aangezicht stelt, onder de drukking zijner hand zou doen inkrimpen. Evenwel is deze drukking noodzakelijk, opdat zij nauwkeurige onderzoek en volkomene genezing zou erlangen. Hoe vaak is het met **Gods** volk, gelijk de Heere bij den Profeet klaagt : „**Zij** hebben de breuke der dochter Mijns volks op het lichtste geheeld,” (Jer. 6 vs. 14). De zonde is voorbijgegaan en weinig overdacht; maar vroeger of later legt de **Heere** Zijne hand op de consciëntie, brengt de zonde aan het licht, en doet de ziel hare schuld en sohaamte gevoelen vóór dat Hij vergeving openbaart.

3. Maar deze **groote** Heelmeester *heeft balsem om toe te passen, zoowel als leden* af te zetten en wonden te drukken. Wat is deze balsem ? Het is Zijn **bloed**, dat van alle zonden reinigt.” „**Ziet**, — zegt Hij, — Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen, en zal henlieden genezen, en zal hun

openbaren overvloed van vrede en waarheid," (Jer. 33 vs. 6.) **Dit** is het „ bloed der besprenging, dat betere 'dingen spreekt dan dat van Abel :” dat het **eenigste** van God verordende middel is voor **eene** schuldige **consciëntie**; gelijk de Heilige Geest getuigt: „**Want** indien het bloed van stieren en bokken, en de **asch** der jonge koe, **besprengende** de onreinen, hen heiligt tot de reinheid des **vleesches**: hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door den eeuwigen Geest zich **zelve**n **Gode onstraf-felijk** opgeofferd heeft, uw **geweten** reinigen van **doode** werken, om den levenden God te dienen?” De **Heere** dult niet, **dat** Zijn volk op **eenig** ander middel zal vertrouwen, Er zijn velen, die hunne rust **zoeken** in leerstelsels, kerkgemeenschap, goed gedrag of ijveren voor hetgeen zij voor waarheid houden; maar de **Heere** bewaart Zijne kinderen voor het betrouwen op iets behalve **eene** bevindelijke kennis van het bloed der besprenging, het dierbaar bloed des **Zone Gods**. En **zoo** iemand in iets anders rust zoekt, dan is dat een bewijs, dat hij door den Heiligen Geest nog niet leerde kennen Zijne ziekte noch het **eenigste** middel bestemd voor zonde-zieke zielen.

Die ziek zijn hebben den Medicijnmeester van **noode**. **Het** is bij hen **geene** zaak van bespiegeling. Wat voordeel zou het **mij in** mijne krankheid **geven, wanneer** ik de namen **en** woon-plaatsen van al de **geneesheeren** der stad in de courant las? **Alzoo** kunnen de **menschen** al de bedieningen en ambten van Christus in den Bijbel lezen, van de **heelende** kracht van Zijn bloed, de rechtvaardigende kracht Zijner gerechtigheid en de zaligende vrucht Zijner tusachenkomst; maar het is de toepassing en het ontvangen van de weldaden Zijner gezegende handen, die ons Hem alleen kan dierbaar maken als de groote Medicijnmeester. Iemand kan in **eene** apotheek gaan en de fleschen met medicijnen aanschouwen, ja hare namen kennen en leerstellig haar gebruik weten; maar toch zullen de medicijnen alleen den zieke voordeelig kunnen zijn. **Zoo** ook in het geestelijke, wanneer onze **ziele-**ziekte ontdekt is, en wij die krankheid gevoelen en daaronder zuchten, dan zal de groote Medicijnmeester noodig zijn. Wie en wat Jezus is zal **dan geene** bloote bespiegeling zijn, **Zijn** Persoon zal niet slechts bloot in het verstand zijn; zijn bloed niet enkel theorie; Zijne rechtvaardigheid niet **alleen een** punt van belijdenis, noch Zijne stervende liefde slechts een recht-zinnig leerstelsel. Er zal iets dieper, duurzamer, krachtiger **zijn** dan namen, denkbeelden en theoriën voor de zonde-zieke ziel; en hoe meer zij den Medicijnmeester noodig heeft, des te meer zal ze Hem aankleven,

Deze gezegende Medicijnmeester geneest „**zonder** geld en zonder prijs;” Hij eischt nooit eenige belooning voor Zijne wonderdoende genezingen; ook zendt Hij niemand weg, die tot

Hem komt, die Zijne krankheid gevoelt, of aan Zijne voeten smacht naar de ontdekking van Zijn **heelend** bloed, met almachtige kracht toegepast aan Zijne consciëntie. **Al** Zijne **verbonds-bedieningen**, al de medelijdende teederheid van Zijnen boezem, geheel Zijne almachtige kracht, eeuwige liefde en hetgeen Hij is en heeft als God-Mensch, zijn allen daar ten goede **van** Zijn arm en nooddruftig volk.

Klaagt gij onder ziels-krankheid, en gevoelt gij de **plage** van een ellendig hart, **eene** verdorvene natuur, een vuil lichaam der zonde en des doods, en verdorvene hartstochten? Drukt u menig ongemak? Gij hebt verlamming, die al uwe kracht verzwakt; gij hebt tering, die uwe **levensdeelen** doet kwijnen; gij hebt koorts, die uwe hartstochten ten kwade voert en uwe booze lusten doet ontvlammen; gij **zijt** loom, zoodat gij u geen voetstap kunt bewegen in des **Heeren** weg. Uw hart is ongesteld; **uw** trek is bedorven; uwe knieën struikelen; uwe handen zijn slap. Inderdaad, er is schier **geene** ziekte in de geneeskunde bekend, van welke wij niet eene geestelijke toepassing hebben in onze vuile natuur; evenwel met dit treffend onderscheid, dat wij gewoonlijk in ons lichaam slechts aan een ongemak te gelijk voor een tijd lijden, maar in onze ziel aan alles. Maar, gij zegt, dat uwe ziekte zoodanig ia als niemand dan gij hebt ondervonden. Zegt gij niet: „**Het geheele** hoofd is krank, en het *gansche* hart is mat?” en voorzeker sluit dit ieder ongemak in; want het gansche hoofd en hart — al de verstandsvermogens des **eenen** en al de gewaarwordingen en genegenheden des anderen ziek en bezwijkende zijnde, moet voorzeker alles insluiten.

Doch waarom zoudt gij aan uwe krankheid sterven? Uit gebrek aan vermogens in den **grooten** Medicijnmeester? Uit gebrek aan Zijne bereidwilligheid? Vereenigt Hij in zich niet deze twee hoedanigheden? O, zegt gij, ik geloof, dat Hij **de macht** heeft, want mijne consciëntie heeft de waarheid omhelsd, dat Hij zoowel God is als mensch; maar ik durf niet zeggen, of Hij *bereidwillig* es. — Hij heeft ook de wil, want Hij maakte u gewillig om genezen te worden; en wanneer gij gewillig **zijt** om genezing te erlangen, dan behoort gij tot Zijn volk, want het is hun karakter; dat ze zeer gewillig zijn op den dag Zijner heirkraft. (Ps. 110 : 3.) **Zoo** dan, Hij is beide machtig en gewillig, en beeft door de oefeningen **derzelve** duizenden kwalen van duizenden lijdens genezen, en nooit kwam er een tevergeefs tot hem. Waarom dan gewanhoopt, zonde-zieke ziel? — Omdat mijn hart **zoo** verdorven is, antwoordt gij; omdat mijn gemoed **zoo** bedorven, mijn wil **zoo rebelleerende**, mijne begeerten **zoo** aardsch, en mijne natuur **zoo** diep gezonken is. — Het is **zoo**; veel dieper dan gij en ik kunnen weten, veel

erger dan gij en ik kunnen gevoelen. Het is **zoo**. Maar moet gij daarom aan uwe ziekte sterven? Integendeel is het te meer **eene** reden, dat gij zoudt hopen. Immers, indien gij gezond waart; wanneer gij **geene** ziekte, pijn noch smart hadt; ware uw weg niet doornig, uwe nachten -niet zuchtende, uwe-dagen niet klagende, dan **zoudt** gij den Medicijnmeester niet van **noode** hebben; gij zoudt niet verbroken zijn van harte, en dus baiten Jezus kunnen. Dit is juist uwe barmhartigheid, dat gij u krank en ongesteld gevoelt; en dat dit **ongeneeslijk** is **bij** alles wat gij hebt **gedaan** of u voorneemt te doen. En juist die **ongeneeslijkheid** der kwaal doet u een gepaste lijder zijn voor dezen **grooten** Medicijnmeester. De Heere beschouwt **al** Zijn volk als **ongeneeslijken** in zich **zelven**; Zijn oog is op hen ten goede; Zijn hart vloeit over van liefde en ontferming; en, indien ik het **zoo** mag uitdrukken, Hij strekt Zijne handen **teederlijk** uit ter genezing.

Dat ik **u** slechts twee vragen voorstelle; en onderzoekt de Nieuw Teetamentische berichten, en beschouwt de daden des **Heeren**. 1. Kunt gij **één** lijder noemen, die ongenezen werd weggezonden door Jezus? 2. Weet gij een, die behouden werd, tenzij hij in zich **zelven** ongeneeslijk was? — De Heere gaf den blinden het gezicht, die buiten Hem ongeneeslijk waren. Hij opende de **ooren** en maakte de tong los dergenen, die doof en stom waren. Waren ook zij niet ongeneeslijk? Genas Hij niet die vrouw van hare kwaal, die **zoo** menig jaar leed, en ongeneeslijk was? Hij maakte den man gezond, die **zoo** lang **aan** Bethesda's badwater te vergeefs wachtte. Beelde Hij niet de tien melaatschen? En waren zij niet ongeneeslijk? Vindt gij niet, dat Hij alle ongeneeslijke kwalen met Zijn machtwoord genas? Wellicht zouden anderszins zijne **tallooze** vijanden gezegd hebben, dat het alles bedrog en misleiding ware? En hebt **gij** ooit gelezen, dat Hij tot een dergenen, die aan Zijne voeten nederviel, **zeide**: gij moet zelf de genezing beginnen en dan zal Ik ze voltooien? Of leest gij, dat er een werd weggezonden, zonder volkomen genezen te **zijn**? Hij heelde al **hunne** ziekten in een oogenblik, door een blik Zijner **oogen**, door de aanraking Zijner handen? Heeft Zijne kracht opgehouden? Klopt niet hetzelfde medelijdend hart in Zijnen boezem? Is Hij niet steeds bekwaam om zalig te maken?" „God boven al te prijzen in der eeuwigheid?" En zou Hij dan heden eene arme ziel teleurstellen, die Hij zelf gevoelig maakte omtrent hare krankheid? Neen, dat kan Hij niet doen; dan zou Hij zich **zelven** verloochenen; en „**Hij** kan zich **zelven** niet verloochenen, want Hij blijft getrouw."

Doch hoe velen van **Gods** arme nooddriftige kinderen gaan jaren lang gebukt onder hunne krankheid, aleer zij den **balsem**

van **Zijn** verzoenend bloed aan hunne consciëntie gevoelen ! Eu waarom is dit? — Opdat zij, om **zoo** te spreken — noch **ongeneeslijker** zouden worden, en al dieper en dieper nederzinken in het besef en gevoel, dat zij zich **zelve**n niet kunnen genezen, vertroosten, zegenen of hunne zielen zalig maken. En wanneer zij eindelijk daar gebracht zijn, dan zal de Heere Zich opmaken, Zijne kracht verheerlijken, en **zoo** zal Hij alleen alle eer ontvangen. Daarom, terwijl Hij den gezonden weg zendt en hen geen blik waardig keurt, verheerlijkt Hij zijne liefde en ontferming aan **degenen**, die ziek zijn. En dit alles tot verheerlijking van Jehovab, dien als Vader, en Zoon, en Heilige Geest, drie Personen in de eene ondeelbare Godheid, toekomt den prijs, aanbedding en dankzegging van Zijne verlostte en gerechtvaardigde Gemeente, nu en tot in eeuwigheid.

AMEN.

LICHT EN VROOLIJKEID.

LEERREDE OVER Ps. 97 vs. 11: „ HET LICHT IS VOOR DEN RECHT-
VAARDIGEN GEZAAD, EN VROOLIJKEID VOOR DE OPRECHTEN VAN HARTE.”

De ware Godsdienst wordt niet geleerd in **eenen** dag ; meestal gaat zij den langzamen groei van jaren. In de genade soowel als in de natuur hebben de duurzaamste en meest vaste zaken gemeenlijk de langdurigste groei. Vijf en twintig jaren **zijn** er noodig tot den opbouw van des **menschen** lichaam ; en bijkans dubbel dien tijd tot de vorming van zijn gemoed. De pompoen groeit en verwelkt als in ééne nacht; de eik daarentegen, de koning der wouden, heeft honderdjarigen wasdom noodig. En **zoo** is het, waar eene vaste, wezenlijke groei in de genade en in de kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus **Christus** is, dan is dat, gemeenlijk gesproken, de vrucht van jaren van beproevingen, verzoeking en **daarmede** verbondene barmhartigheden, gunsten en zegeningen.

Wellicht zullen wij den loop dezer gedachten wedervinden in de woorden van ons onderwerp, die ik, **gelijk** ze in twee rustpunten zich verdeelen, ter dezer ure met **Gods** hulp zal trachten te ontvouwen, door aan te wijzen:

*Vooreerst. — **Hoe het licht voor den rech tvaardigen gezaaid is.**
Ten tweeden. — Hoe vroolijkeid gezaaid is voor den oprechten van harte.*

1. In de woorden van onzen tekst wordt ons een zeker persoon voorgesteld, die in het eerste gedeelte genoemd wordt **rechtvaardige**, en in het laatste **oprechte van harten**. Wij moeten derhalve, eer wij verder gaan, onder de bekwaammaking des **Heeren**, dezen persoon of liever karakter pogen te beschrijven, want daarvan hangt alles af: het is de grondslag waarop het geheele gebouw steunt; het is de spil waarom de geheele tekst zich wentelt. Hier mis te vatten zou eene geheele misvatting tengevolge hebben, Persoonlijke prediking verafschuw ik ; de prediking van onderscheidende genade is mijne begeerte. Gelijk wij van de **eene** niet te weinig, zoo kunnen wij van de andere niet te veel hebben. Persoonlijk **wenschen** wij nooit te worden, maar de karakters kunnen **wij** niet te zeer bestudeeren ; want door karakters te beschrijven dringen wij ons zelfs in de **ver-**

borgenste gedachten van **Gods** volk; en door de ontplooiing hunner bevinding hebben wij eene getuigenis in de harten **dergenen**, die de waarheid kennen, dat zij die Goddelijke kenmerken bezitten, die aanwijzen dat hunne namen geschreven zijn in het boek des levens.

De kinderen des Allerhoogsten worden met onderscheidene namen in **Gods** woord **beschreven**. Zij worden genoemd: **kinderen Gods**, erfgenamen **Gods**, heiligen, broeders, tempelen des Heiligen **Geestes**; maar misschien is er geen titel, die hun zoo vaak gegeven wordt, en **bijzonder in het Oude Testament, dan die van „rechtvaardigen.”**

Wat wordt nu do& dit woord *rechtvaardigen* bedoeld? Wie is het karakter hier **beschreven**? — Wij kunnen zeggen, dat om een rechtvaardige te zijn, er drie hoedanigheden bij den mensch moeten **zijn**. *Vooreerst* is noodig de *toegerekende gerechtigheid* van den Heere Jezus Christus; *ten tweeden*, moet hij hebben de *instorting* van een rechtvaardig beginsel; en *ten derden* moet hij rechtvaardig **zijn** door het *voortbrengen* van Goddelijke werken in leven, gedrag en omgang, uit dat rechtvaardig beginsel. Zoodat wij kunnen zeggen, dat iemand in drieërlei opzicht een rechtvaardige is: door **eene toegerekende, — eene ingestorte, — en eene geopenbaarde** gerechtigheid of rechtvaardigheid. En wanneer een **mensch** geen deelgenoot dezer drie onderscheidene rechtvaardigheid is, — **zoo ze** niet alle samenkomen in denzelfden **persoon**, hij behoort niet tot **degenen**, die God zelf in Zijn heilig Woord rechtvaardigen noemt.

Ik zal thans **niet** blijven staan bij de *toegerekende gerechtigheid*, schoon **zij** het **fondament** van alles is, daar ze niet **zoo** zeer in verbinding staat tot **mijnen** tekst; maar zal mij kort bepalen bij eene tweede hoedanigheid, waardoor een **mensch** een rechtvaardige wordt, als **deelgenoot eener** ingestorte gerechtigheid; want wij zullen bevinden, dat in dezen zin voor hem als rechtvaardige **„het licht** gezaaid is.”

Deze rechtvaardigheid nu, **gelijk zij** in **Gods** Woord beschreven is, bestaat in **onderscheidene dingen**. Zij bestaat in licht, **gelijk** wij lezen: „Die u geroepen heeft uit de duisternis tot **Zijn wonderbaar** licht.” (1 Pet. 2: 9.) — Zij bestaat in leven; „En u heeft Hij mede levend gemaakt? daar **gij** waart door de zonden en misdaden.” (Ef. 2: 1.) — Zij bestaat in **kracht**: „**Het Koninkrijk Gods** is niet **gelegen** in woorden, maar in kracht.” — Zij bestaat in **Goddelijke onderwijzing**: want „**al** uwe kinderen zullen van den Heere geleerd zijn.” (Jes. 54: 13.) — Zij bestaat in de **vreeze Gods**: „Ik zal Mijne vrees in hunne harten geven, dat zij niet meer van Mij afwijken.” (Jer. 32: 40.) — Zij bestaat in **geloof**: want zij, die deelgenoot& dezer rechtvaardigheid geworden zijn, gelooven in den **Heere** Jezus Christus. — Zij

bestaat in **hope**, „als een anker der ziel, dat zeker en vast is.” (Hebr. 6 : 19‘1) Zij bestaat in **liefde**: „Zoo iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij eene vervloeking, **Maranatha**.” (1 Cor. 16 : 22.) Zij bestaat in de **leidingen des Geestes**, want „Zoo velen als er door den Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods.” (Rom. 8 : 14.) Zij bestaat in **eenvoudigheid** en **Goddelijke oprechtheid**, in **gerechtigheid en ware heiligheid**. In één woord: zij bestaat in het werk **des Geestes** aan de ziel. Alle deze **hoedanigheden**:— licht, leven en kracht; de **vreeze Gods**; geloof, hoop en liefde; rechtvaardigheid en heiligheid; oprechtheid en Goddelijke eenvoudigheid:— zij allen komen samen in dien **eenen**; en zoo ver zij zich vereenigen in **denzelfden** boezem, en een mensch **deelgenoot** van **haar** geworden is door **Gods** kracht, zoo ver, en ook juist zoo ver, is hij **inwendig** een rechtvaardige.

Wij lezen nu in onzen tekst, dat het licht voor **dezulken** gezaaid is. Voor **mijn** hart is dit zinnebeeld zeer liefelijk en nadrukkelijk, als **van** zeer eenvoudigen aard. Het uitstrooien des zaads in de aarde, en uit dat zaad eene ontspruiting, is zulk een figuur, welke in elke landstreek en door aller **verstand** te bevatten is. Wanneer dan de gezegende Geest verklaart, dat „het licht voor den rechtvaardigen gezaaid is,” dan bedoelt Hij, dat een gezaaisel van licht voor hen is uitgestrooid, dat te zijner tijd zal ontkiemen en vrucht dragen.

Maar waarbij moeten wij ons bijzonder hier bepalen? — Wij willen het eenige oogenblikken een weinig van naderbij **beschouwen**. Vóór dat het zaad aan de aarde wordt toevertrouwd, moet er toebereiding plaats hebben. De grond is in zijnen **natuurlijken** staat **niet** bekwaam om het zaad te ontvangen. Hij **moet** eene zekere bewerking ondergaan, waardoor hij **gepast** wordt om het zaad te ontvangen. Met andere woorden: er moet een **zaaibed** zijn, waarin het zaad moet gestrooid worden, opdat het daar ontkieme en wortele. Doch er is nog iets dat even noodzakelijk is, namelijk, dat het uitgestrooide zaad met aarde bedekt worde; want **alzo** bedekt en verzegeld zal het ontkiemen, groeien en vruchten voortbrengen.

Houden wij deze twee denkbelden voor de aandacht, omdat het de twee **voornamen** karaktertrekken van het zinnebeeld zijn, **Vooreerst** dus, er moet eene **toebereiding** zijn: de grond moet bekwaam gemaakt worden om het zaad des lichtste ontvangen. Dit kunnen wij op verschillende wijzen aanschouwen.

Er zijn bijvoorbeeld **voorzienige leidingen**. En er zal wel geen kind **van** God zijn, die daaraan niet meer of minder kennis heeft. Deze voorzienige leidingen zijn vaak **van** het grootste gewicht wanneer zij **geestelijke** dingen betreffen. Ja, ik mag er wel bijvoegen, dat enkele van de gewichtigste voorvallen

onzes levens waarschijnlijk verbonden waren met de meest beproevende **bijzonderheden**. De gewichtigste gebeurtenis mijns levens was mijn vertrek van Oxford naar Ierland in **1826**, toen ik nog **jong** was; ik noem het de allerbelangrijkste, omdat in het jaar **1826** voor het eerst de dingen der eeuwigheid op mijn gemoed drukten, zoodat ik mij **zelve** leerde **kennen als een arm**, verloren zondaar, en de Geest der genade en der gebeden in mijne ziel uitgestort **werd**. Ik mag sinds dien tijd veel **twijfelingen** en **vreeze** gehad hebben aangaande de wezenlijkheid van het genadewerk aan mijne ziel; maar ik heb nooit- getwijfeld en **zal** er nooit aan twijfelen, dat, als mijn hart genade deelachtig werd ik toen daarvan deelgenoot ben 'geworden. Deze gewichtige gebeurtenis, verbonden als zij was met mijn tegenwoordig prediken van het Woord des levens tot u, **hing** af van een eenvoudig zoogenaamd toeval. Het was het volgende. Een heer, die in **Oxford** gelogeed was, zou zeer vroeg **in** den morgenstond vertrekken, doch werd daarin op **bijzondere** wijze verhinderd. Dit gaf **aanleiding**, dat ik kennis aan hem kreeg, hetwelk mijn gaan naar Ierland ten **gevolge** had. Aan het eenvoudig voorval, dat een heer tegen zijn **plan eenige** uren **in eene** stad moest verblijven, hing middelijk af het werk der genade in **mijn** hart. Ik herinner mij een ander voorval, dat belachelijk moge schijnen, dat de aanleiding mijner tegenwoordige bediening afhankelijk zou wezen van het sterven eens **paards**. In het eerst van mijne **geestelijke** loopbaan pleeg ik heen en terug te rijden van en naar mijne parochie en de Roogeschool; maar mijn paard stierf, en overmits er **geene** geschikte gelegenheid was om een ander te **kopen**, zoo besloot ik mijn verblijf in dat kerpsel te nemen. En het was gedurende verscheidene jaren, die ik daar in afzondering doorbracht, dat de grond vormde tot mijne tegen **woordige** bediening in de oefeningen des gemoeds toen ondervonden. Daar **was** het, dat ik tot het volk begon te spreken van beproevingen en oefeningen, en uit te schetsen het verschil tusschea de onderwijzingen **Gods** en die der **menschen**. Ik vermeld alleen deze omstandigheden, om aan te wijzen, hoe de meest belangrijkste omstandigheden — want wat kan voor ons zoo gewichtig genoemd **worden** als de dingen **Gods!** — schijnbaar afhangen van weinig beteekende voorvallen.

wanneer wij **nu** in deze omstandigheden zijn, dan hebben wij geen licht over dezelve; maar het licht wordt gezaaid in de omstandigheden. Toen ik naar Ierland ging, dacht ik er niet aan, dat de Heere daar mijne ziel **zoude** bezoeken met Zijne genade; ik ging alleen uit **vleeschelijke** oogmerken; maar het licht was in deze **omstandigheden**, gezaaid en sinds is het ontsprongen. Toen mijn paard stierf was het **mij**, eene smart;

maar het licht **was** in die omstandigheid gezaaid, om **mij** in nauwer kennis te stellen met de inwendige werkingen mijns harten, en den grond te leggen tot eene bevindelijke bediening. Wellicht hebt gij' iets dergelijks ondervonden. Gij **zijt** misschien de straat **opgegaan** en Ontmoette daar iemand, **welker ontmoeting** oorzaak was van eene gewichtige gebeurtenis in uw leven. **Gij zijt** van woonplaats veranderd, en die verandering heeft wellicht tot **allergewichtigste** uitkomsten geleid. Dit zijn *leidingen der Voorzienigheid*. Het licht is in haar gezaaid; **gezaaisel van** het licht, - die **zoo** verschillende zijn in het ontspruiten als het gezaaisel zelve. Zij worden gezaaid in het bed, bedekt met duisternis, verzegeld door den grond; nochtans ontspruiten zij en dragen een oogst van licht.

Ook kunt gij voorzienige *verdrukkingen* gehad hebben, bij voorbeeld, op het **krankbed zijn nedergeworpen**, hetwelk u zeer ten zegen werd. Velen van **des Heeren volk** zullen met mij moeten-betuigen, dat in krankheid hun gemoed door den Heere geoefend werd, — dat de Heere in ziekte Zijn **Woord** met kracht en zoetheid aan hunne ziel bracht, — dat de Heere in hunne Godsdienst als tot haar uiterste beproefde, — dat **Hij** hen toen in de zeef stelde, en het kaf en het stof deed **wegwanen**, Wij zagen niet, hoe in de verdrukking het licht gezaaid werd; zij maakte ons onbekwaam voor onze werkzaamheden, wij werden ons **zelven** en onze familie ten last, ons welvaren verminderde en moeite en droefheid vermeerderde; nochtans werd er licht in die verdrukkingen gezaaid, en op **Gods** tijd ontkiemde het en droeg een gezegenden oogst.

Evenwel kunnen wij **zoo** wel voorzienige *zegeningen* als verdrukkingen ondervonden hebben. De Heere kan ons vermogen in de tijdelijke dingen doen wassen, en in Zijne Voorzienigheid eene deur openen tot verlichting **onzer** aardsche omstandigheden. Soms kan de wending **ontstaan** door de **ontmoeting** van **eenen** vreemden, eenige schulden worden betaald, nieuwe vriendschap aangeknoopt, nieuwe kennis gevormd, eenige verandering des levens daargesteld met dit Voorzienig voorval. In deze voorzienige barmhartigheden is het licht gezaaid, en het ontspruiten en **vruchten** dragen tot een **oogst** opgesloten.

Nu, wij **zijn zoo** lijdelijk in deze zaak als zelfs de grond waarin het zaad gezaaid wordt. Door deze voorzienige *bedeelingen* en *leidingen* evenwel, hetzij van zegen of kastijding, is er eene *toebereiding* voor het zaaiel van licht om gezaaid te worden. Zij zijn vaak als vele ploegingen en omschuddingen der aarde, opdat er plaatse zou komen voor het zaad. Nog meer, wanneer het zaad gezaaid wordt in voorzienige omstandigheden van verdrukking of **goedertierenheid**, zij worden **be-**

dekt en verzegeld met den grond, hoewel ze ter bestemder tijd ontkiemen en vrucht dragen.

Doch er zijn *ten tweede*, niet alleen voorzienige leidingen, verdrukkingen en zegeningen, in welke licht gezaaid wordt; maar ook zijn er *geestelijke* leidingen, en bijzonderlijk in dezen is het **licht** gezaaid voor den rechtvaardigen.

Trouwens, wanneer de Heer eerst het werk der genade aan de ziel aanvangt, dan doorpriet Hij gemeenlijk het hart met *diepe overtuigingen der zonde*; en **zoo** maakt **Hij** ons gevoelig van onzen armen, verlorenen, hopeloozen, zondaarstaat. In dezen nu wordt licht gezaaid. Deze overtuiging loopt uit in **bekeering**, deze schuld- in vergeving, deze smart in blijdschap, deze benauwdheid in eeuwige prijs en heerlijkheid. Het is **zoo**, wij kunnen dit niet altijd **zoo** duidelijk zien; nochtans het **gezaaisel** van licht wordt- in het hart gestrooid in deze overtuigingen, smart, droefheid en angst; het ligt waarschijnlijk voor een tijd bedolven als onder wolken van duisternis en ongeloof, maar ter bestemder **tijd** zal dit licht dagen.

Ook in de onderscheidene *verzoeken*, waarmede onze ziel geoefend wordt, is een zaaien van licht. Wij **leeren** de waarheid nooit **zoo** goed dan wanneer wij haar **leeren** in den weg der verzoeken. Doch **wanneer** deze verzoeken eerst op **ons** losbreken, dan zien wij haar einde niet. Ik herinner **mij** nog zeer goed, dat toen mij voor het eerst ongeloovigheid, godslastering, vuilheid en allerlei vreeselij ke verzoeken **aan-**Grepen, ik **niet** wist welke uitkomst dat hebben zou, aangezien ik **er** nooit van gehoord of gelezen had.

Maar wat **leeren** wij door deze dingen, die **zoo** smartelijk en verwarrende zijn voor menige ziel? — Wij **leeren**, wat geloof is. Hoe? — Omdat onder die werkingen alle valsche geloof verstikt en smoort; het **valsch** geloof kan daar niet leven, die werkingen zijn te sterk, te krachtig. Dan komen wij tot de erkenenis, dat niets dan het geloof van **Gods gifte** en **mededeeling** kan bestaan onder den verwelkenden adem der twijfelzucht. En niet alleen het ongeloof, maar ook alle vuile gedachten, Godslasterlijke inwerpselen, vreeselijke verbeeldingen — meesterstukken der hel, gelijk het Hart terecht aanmerkt, — wie kent niet bij pijnlijke ondervinding alle deze dingen? **En** welk einde hebben ze? — O, als middellijk werktuig zijn ze zeer dienstig om onze **vleeschelijke** heiligheid te verbreken; **zij toonen** ons wie Wij zijn; **zij** nemen het diepe deksel van ons hart, en de schuil hoeken en holen onzer gevallene natuur vertoonen zich zoodanig, dat wij in **elken** hoek een verborgen monster, eene vergiftige bron ontdekken, die vuile wateren opwerpt, en **zoo** verfoeien wij ons **zelven** over de afschuwelijkheden, die wij zien, die altijd gereed zijn te ontspringen en de ziel te **doen opzwellen**.

Daarbij is er ook licht gezaaid in **eene kennis van de snoodheden van ons eigen hart**; zijne huichelarij, bedrog, hoogmoed, zelfzucht, wereldschgezindheid, vleeschelijkheid, hebzucht, en al de **vreeselijke** werkingen **eener** verdorvene natuur. Hoe, zegt gij, kan er licht gezaaid zijn in al deze dingen? Ja. Immers ook in het natuurlijke is er een **groot** onderscheid tusschen het zaad en het zaadbed, Welke overeenstemming vindt gij tusschen de tarwe en den grond, waarin zij gezaaid wordt? Wat is de aarde anders dan **een** duistere, **logge** kluit, die zich nooit boven hare aardsche natuur kan verheffen? en toch is het de plaats, waar het graan groeit en voedsel voortbrengt. **Alzo** hebben wij, gelijk ieder kind van God gevoelt, eene harde, trage natuur, een stomp, ongevoelig hart; nochtans wordt in dien grond het zaad van licht gezaaid. Ik bedoel, dat zelfs in de kennis, die wij hebben **van** onze gevallen natuur en de snoodheden van **ons** bedorven hart, het licht gezaaid wordt, dat te zijner **tijd** zal uitspruiten tot lof en heerlijkheid **Gods**.

Evenzoo is in de **onderscheidene oefeningen, angsten en verdrukkingen**; in de smarten van geestelijken aard, die des **Heeren** volk ondervinden, het **licht** voor hen **gezaaid**. Hij, die onbekend is met de beproevingen, **verzoeking**en, de werkingen **eener** booze natuur, de vurige pijlen des satans, de verbergingen **van Gods** aangezicht, de onderscheidene smarten, waarmede des **Heeren** volk **grootendeels** beproefd worden, — ga waar **gij** wilt, in welke vergadering **gij** ook komt, overal vindt gij hem als een lichtvaardige, oppervlakkige belijder. Het is **eene** zekere waarheid, dat alleen voor **zoover wij**, geoefend worden door **beproevingen, verzoeking**en en verdrukkingen, zullen wij eene wezenlijke hartelijke Godsdienst **deelachtig** worden.

2. **Maar** wij gaan voort om aan te **wijzen**, hoe het licht voor hen gezaaid is. Tot hiertoe sprak ik meer van de **toebereidselen** om het zaad van licht te ontvangen; wij komen nu tot de ontspruiting van licht in het ontkiemen; het schieten **van** wortelen, het-ontluiken en zijnen wasdom in de aar.

Het zaad van licht nu is gezaaid zelf in de eerste onderwijzingen en bedelingen **Gods** met de ziel; in het eerste roepen om genade; in de eerste pijnen der overtuiging; in het eerste hartelijk gebed; in de eerste oprechte begeerte; maar **zoo** verborge **zoo** verzegeld, **zoo** begraven, dat- het **niet** te zien is; en nochtans wortelt het telkens nederwaarts en schiet zijn blad uit opwaarts. En hier is het verschil, gelijk de Heere zelf het heeft beschreven, tusschen **degenen**, die **al** en die niet vruchten dragen. Deze laatsten verwelken, omdat zij geen wortel hebben. Doch waar de Heere gezaaid heeft in het hart van den rechtvaardigen, — in benauwdheden, verdrukkingen, verzoekingen, smarten en droef heden, — daar zal de oogst; niet achterblijven.

De wortelen zullen steeds dieper schieten, te vaster in de aarde gaan, en na eenigen tijd zal het voortkomen. eerst het blad, daarna de aar, dan het volle koren in de aar.

Om dit nader te bewijzen, ziet op des **Heeren voorzienige** leidingen. Wanneer de eerste voorzienige leiding plaats nam, werd het zaad van licht gezaaid in duisternis; maar in het kort begon het licht te-ontspruiten, en de hand **Gods** werd meer openbaar. Door de leiding **Gods** kwaamt gij onder het gehoor **van** zeker **leeraar, laast** eenig boek of dergelijke, en kwam een zeker gedeelte van **Gods** Woord op uw gemoed. Als nu genade begon te werken, begon het zaad van licht te spruiten; gij kwaamt te zien, waarom God u in dat dorp **gebracht** had, waarom gij die straat op moest gaan, waarom gij onder die bediening kwaamt, waarom gij dien mensch **ontmoettet** : het licht daagde en verlicht te zelfs de voorzienige omstandigheden, gelijk- het blad ontspruit en zijne schaduwen over **den** grond verspreidt. Gij begint duidelijk **Gods** hand te zien in uwe veranderde stelling, in uw verlaten van die stad of **dorp**, in het komen tot **dat huis**, het lezen van dat boek, het **hooren** van dien prediker of het **'openen** van dat Hoofdstuk: Nu ziet gij, hoe de hand **Gods** er in was. Hier is de ontsteking van licht ; het licht gezaaid in dezelfde voorzienige bedelingen, nu voortkomende en zijn gezegend licht op die omstandigheden werpende, Thans zie ik in, waarom ik naar Ierland moest, terwijl ik als vleeschelijk jongeling te Oxford verkeerde; nu zie ik er de hand **Gods** in; het licht is over die bedelingen der voorzienigheid opgegaan ; en, schoon toen duister, zijn zij mij nu duidelijk geworden.

Of gij zijt misschien in omstandigheden gebracht **van** tijdelijke benauwdheid, en door die voorzienige moeilijkheden, geleid tot nieuwe vriendschap of kennis, gebracht in een anderen weg, **eene** andere familie, of in andere betrekkingen, — want alle deze omstandigheden verschillen in elk geval — en ziet, het licht verhief zich Over die uitwendige **zaken**. Of gij werdt krank, en murmureerdet dat gij uw beroep niet kondet uitoefenen, dat gij uwer familie kostbaar en u **zelve**n ten last werd; en toch was het einde een gewisse geestelijke zegen voor uwe ziel. Het licht daagde en verspreidde zich over die voorzienige moeilijkheden.

Hierdoor zijn de kinderen **Gods** onderscheiden; en hetgeen wij te doen hebben is — te wachten op **Gods** hand. En indien wij leefden gelijk **het** Christenen betaamt, dan zouden wij schier **niet** spreken tot een persoon, noch onze deur uitgaan zonder te bidden en te waken, of. inwendig onze harten op te heffen, dat de hand van God met ons mocht zijn. Wij zouden den ganschen dag wachtende zijn op **Gods** hand; en Zijne voor-

zienige leidingen in elk geval des levens zoeken op te sporen. „Wie is wijs, hij versta deze dingen, en dat hij verstandelijk acht geve op de goedertierenheid des **Heeren.**” (Ps. 107 : 43.)

Doch meer bijzonder in *geestelijke dingen* zien wij het licht gezaaid.

Gij hebt misschien in vorige tijden zeer pijnlijke en krachtige *overtuigingen van zonde* ondervonden. En wat zag uw oog, **terwijl** gij onder deze sterke overtuigingen waart? Hemel, heerlijkheid, gelukzaligheid en heil tot den einde? — Neen: hel, toorn, verschrikking, verdoemenis! En toch waren de zaden van licht, heerlijkheid, zaligheid en onsterfelijkheid in deze droefheden gezaaid. Gij zaaidet in tranen, en hebt geogst in blijdschap; **gij** hebt in overtuiging gezaaid, om in bekeering te maaien. Wanneer het licht opkomt beginnen **wij** iets te zien van het bloed **van** den **Heere** Jezus Christus, hetwelk **wij** anderszins niet zouden gezien hebben, hoe het reinigt van alle zonden; en wanneer dat dierbaar bloed eenigermate toegepast wordt aan de consciëntie, dan zien wij hoe het licht gezaaid werd in die overtuigingen, welke onze ziel deed **roepen- om** genade.

Evenzoo met *verzoeken*. Wanneer over een **kind** van God verzoeken komen, ziet hij dan, dat hij daardoor moet bevestigd worden in het geloof? dat hij daardoor te duidelijker en helderder beschouwingen van den Heere Jezus Christus erlangt, dat hij moet staan naar een meer geworteld en gegrond **zijn** in Zijn volbrachte werk? — Even weinig als dat de eik, terwijl hij door den storm geschud wordt in **zijne** standplaats weet, dat die storm oorzaak is om hem te dieper in den grond te wortelen. Maar wanneer het den Heere behaagt de **rijk-**dommen van Zijnen heerlijken Persoon, stervende **liefde**, vrij-sprekende rechtvaardigheid, verboods betrekkingen en bedieningen te ontdekken, dan zien **wij** hoe deze verzoeken onze zielen hebben voorbereid tot het omhelzen van den Heere Jezus Christus, in **al** Zijne verbondshoedanigheden en bedieningen. Trouwens, wat weet ik van het dierbaar bloed dan door eene schuldige consciëntie? Wat versta ik van bedekkende rechtvaardigheid, dan door eene naakte en bevende ziel? Wat weet ik van stervende liefde, tenzij ik mijn hart ellendig buiten haar gevoel? Wat weet ik van de gepastheid teederheid en de ontfermingen van den Heere Jezus Christus, dan alleen voor **zoover** ik door verzoeken en beproevingen in zulke omstandigheden gebracht ben, als waarin **Zijne verbondsbedieningen, Goddelijke** ambten en gezegende- betrekkingen mij Hem noodzakelijk worden? zoodat het licht in deze verzoeken zelve gezaaid is. En **wanneer** het licht in de ziel daalt, om mij te vertoonen de barmhartigheid van Jezus, Zijne dierbaarheid, Zijn bloed, Zijne rechtvaardigheid, Zijne liefde, Zijne

gepastheid, en het geloof mag uitgaan om Hem aan te grijpen in al Zijne verbondsbedieningen en betrekkingen, hoe **wordt dan** aanschouwd, **dat** het licht dat in den **Heere Jezus Christus is en** het Woord, dat van **Hem spreekt, gezaaid** werd in **de** verzoeken door middel van **welke** Hij **der** ziel dierbaar wordt.

Zoo ook met al onze verdrukkingen,- oefeningen, smarten en droefheden. Worden ze alle niet overheerscht in een zeer bijzonderen weg, om ons **te meer te leeren wie wij zijn**, ons los te maken van het schepsel, af te zonderen van de wereld, en ons steeds nader te brengen tot den Heere Jezus Christus³ Hoe is in alle dezen licht gezaaid ! en evenwel **is** hare natuur van zoodanigen aard, dat wij het niet anders zien dan wanneer het licht opgaat. **Zoo** gaat het licht op uit de omstandigheden, waarin het gezaaid werd. **Hoe** gezegend is dit! God zaait de zaden des lichts: — hoe moest ons dit met al onze verdrukkingen en moeiten verzoenen. Verdrukkingen en licht wordt tegelijk gezaaid ; en naarmate de druk zich uitbreidt en aanwast, verspreidt zich en vermeerdert het gezaaisel van licht, totdat het eindelijk zichtbaar breekt door de wolken, en welhaast een oogst van licht voortbrengt **op** de duistere aarde, en de verdrukkingen zijn verdrongen in plaats dat zij het licht schenen uit te drijven.

Waar dus eene ingewrochte gerechtigheid is, en de ziel licht, leven en kracht deelachtig werd; de **vreeze Gods**, geloof, hoop en liefde, oprechtheid en Goddelijke eenvoudigheid bestaat, daar is het zaad des lichts gezaaid, Het kan somtijds lang duren eer het ontspruit. Het is in de natuur als in de genade. Enkele zaden spruiten spoedig uit. Mostaard en kersenzaad ontspruit in **een** dag ; de -zaadkorrel van **eenen** denneboom kan wel -twee jaren **liggen** voor dat ze ontkiemt. Maanden en maanden kunnen over ons voorbijgaan, voor dat een blad van licht wordt voortgebracht, en jaren kunnen er verlopen alear **de** aar rijp wordt en de oogst zich daarin vertoont, **Maar** als **wij** rechtvaardig zijn in **elke** omstandigheid, en vooral wanneer die moeielijk zijn, dan zijn de lichtzaden gezaaid ; **en het** zal onze **wijsheid** en genade **zijn** er op te wachten, er naar uit te zien, gelijk de landman na het zaaien vraagt en zoekt, of **het** zaad opkomt, of hij vrucht mag verwachten. **Zoo** vraagt de rechtvaardige : Komt er iets goeds uit mijne verdrukking? Komt er licht dagen? Nadert de morgen ? Verrijst de zon? Gaat er een gezegend, heilig licht op uit die pijnlijke zaken, die mijne ziel is doorgestaan? — De mensch, die **zoo** wacht en uitziet zal het niet te vergeefs doen ; maar zal weldra kunnen zeggen: **Gode** zij dank, het licht gaat op in de duisternis! Geloofd zij Zijnen naam, ik zie genade dagen! En als het **eene** genade, een zegen ia, **zoo:al** het voortgaan, totdat ons oog het heil

aanschouwt met allen, die de *wegen en werken des Heeren* gadeslaan.

II. **Onze** tijd is bijna verlopen, en daarom kan ik niet lang **bij de** tweede zinsnede stilstaan, die inderdaad zeer nauw met de eerste verbonden is, en ons aanwijst *hoe vroolijheid gezaaid is voor den oprechten van harte*. Gij zegt toch niet, **dat** deze karakters **zēer** verschillende **zijn!** Ik zie-het trouwens niet in, althans het verschil is niet **zeer** groot: **veeleer** schijnt de **een** eene verklaring der andere te zijn. Deze laatste uitspraak schijnt er aan toegevoegd, opdat er **geene** misvatting **zou** zijn ten aanzien van den rechtvaardigen; opdat niet iemand, die slechts alleen uitwendige vruchten voortbrengt, zou zeggen dat zij bedoeld worden; daarom wordt er aan toegevoegd **„oprechten van hart.”** Een mensch kan zeer onrecht in leven en gedrag zijn, schoon hij geen oprechte van hart is; daarom schijnt de Heilige Geest dit kenmerk te stellen **„oprechten van hart.”** Indien **nu** een mensch niet oprecht is van hart, dan beteekent het weinig, hoe ver hij oprecht is in gedrag. Ik zou wel **zeggen**, dat een der oprechtsten in Jeruzalem was die farizeer, welke in den tempel ging. Ik twijfel niet, of hij betaalde getrouw zijne tienden **van** de munt, **de** dille en **het** konijn ; ja, veeleer betaalde hij liever meer dan minder. En toch was hij van buiten een **wit** gepleisterd graf, een verfoeisel voor **Gods** aangezicht, een stank in Zijne neusgaten, een vuur-gloed die allen dage brandt. En wellicht was zijn medezondaar het verachtelijkste wezen in de geheele stad, die niets anders kon doen dan op zijne borst slaan, en zeggen: **„O God! zijt** mij zondaar genadig !” Deze was een tollenaar ; en gij weet, dat zij vanwege huone verderfelijke handelingen in een slechten reuk stonden ; door de Joden gehaat om hunne hebzucht en knevelarij, als de hoofd-pachters der schattingen. Zie daar twee karakters **naast** elkander geplaatst; **de** meest rechtvaardige in Jeruzalem en de snoodste uit de stad, wat aangaat de uitwendige dingen, Ik zeg niet, dat hij zulk eene Goddelooze was nadat genade aan hem was verheerlijkt. Toen de Heere hem **alzo** roepende maakte, werd hij een oprechte van hart ; en ik waag het te zeggen; hij werd na dien tijd oprecht in zijn leven.

Komt, laat ons eenige bijzonderheden aanwijzen, die den oprechten van hart kenmerken.

1. Het is vooral iemand, die niet met God kan spotten; elk andere kan Hem bespotten door valsche gebeden. Vermete, oppervlakkige belijders kunnen met God spotten, door een ding te zeggen en iets anders te bedoelen, Die oprecht van hart is, kan dit niet doen.

2. Een ander kenmerk is, dat hij maar niet iets aanne-
men **kan** tenzij het God behaagt het door Goddelijke kracht

Zijner ziel mede te **deelen**; want de oprechtheid **zijns** harten verbiedt hem dit. Dit is het groote verschil tusschen het waarlijk geestelijk onderwezen kind van God en den enkel vleeachelijken belijder. De eene kan niets aannemen tenzij God het genadiglijk door Zijne kracht zijner ziel toepast; de andere neemt alles aan. Aangezien **hij** in den Bijbel leest van Christus en van Goddelijke dingen kan hij ze met stoute hand aannemen en zich toeëigenen; doch de tijd zal het bewijzen, dat hij niets anders is dan een dief en een roover. Dit **zoo** zijnde, **zoo** zal de oprechte van hart steeds de laatste zijn in den loop: want zij kunnen dan alleen spreken als de Heere hunne ziel zegent met **eene** ontdekking van barmhartigheid en liefde. Missen zij die weldaad, zij **blijven** achter, zij kunnen niet **voortgaan**, — de oprechtheid **huns** harten weerhoudt hen.

3, Daarbij, gelijk hij oprecht is van hart voor God **zoo** is hij ook oprecht voor de menschen. Zij kunnen **elken** belijder maar niet de hand reiken, en zeggen: mijn lieve broeder dit, en mijne lieve zuster dat, — op eene uitwendige belijdenis der Godsdienst. Zij kunnen niemand vleien; zij durven den menschen **geene** valsche streelende titels geven. Zij mogen, ja zullen hier of daar aanstoot of ergernis geven, want hetzij op den predikstoel of in het dagelijks verkeer, wanneer wij getrouw zijn in daden of woorden, er zal ergernis genomen worden en de vervolging zal niet achterblijven. Maar de oprechte van hart kan niet bedriegelijk handelen; er is in hem een beginsel, dat hem belet te liegen; zij zijn oprecht van hart en moeten oprecht **zijn** in het leven.

Beschouwt deze drie kenmerken, en ziet of gij ze in u kunt vinden. Is uw hart oprecht gemaakt, dan kunt **gij** niet met God spotten, maar gij zult Goddelijk oprecht en eenvoudig zijn als in de tegenwoordigheid en voor het oog van een **hartdoorzoekenden** God. Vindt gij dat in u? Of kunt gij **den** zegen of genade **zoo** maar aangrijpen en het uw eigen noemen, tenzij alleen voor **zoover** de Heere spreekt en ze met Goddelijke kracht uwer ziel toepast? Gij vindt daarin het kenmerk van een oprecht hart. Hebt gij een beginsel in uw hart, dat niet kan vleien; dat gij liever zoudt sterven dan iemand misleiden; dat gij ten allen tijde getrouw moest zijn, voor **zoover** uwe kracht gaat? Gij wilt niet noodelooze ergernis geven; veeleer zondt gij zwijgen; maar gij moet spreken, gij moet getrouw zijn. Vindt gij deze drie kenmerken in u? Ik zou er meerdere aan kunnen toevoegen; doch deze drie kunt gij in uwe gedachten houden. Neemt ze mede, en ziet of gij uwe ziel er bij neêr kunt leggen.

Voor dezen nu is er vroolijkheid gezaaid. Wat beteekent dat? — Dat **zij meerendeels** een treurend volk zijn; want als er

blijdschap voor hen gezaaid is, **dan is** het duidelijk, dat zij gemeenlijk niet vroolijk zijn. Hunne oprechtheid des harten maakt **hen** droevig; want zij zien met welk een God zij te doen hebben, die niet **te** bespotten is. Zij gevoelen ook, dat zij zulke arme, vuile, walgelijke, melaatsche schepselen **zijn**. En als zij oprecht zijn in hun leven zullen zij menigerlei vervolgingen' hebben ; de tegenstand van vrouw, man, ouders, kinderen, leeraars, vrienden of betrekkingen blijft niet uit. Alles zal zich in slagorde tegen hen stellen; en dit is een beletsel voor hunne vroolijkheid. Zelfs hunne oprechtheid brengt hun menigerlei beproevingen, omdat zij er niet lichtvaardig over heen kunnen. Zij zien kwaad in dit en zonde in dat, hier iets verkeerd en **daar** iets onreins, waardoor hun gemoed schier den ganschen dag geoefend wordt. Dit is een beletsel voor hunne vroolijkheid ; en doet hen meestentijds een 'arm en ellendig volk zijn.

Een oprechte kan zich niet in dingen begeven waarin anderen zich geheel overgeven. Een gewetenloos mensch kan in zijne roeping vele onbetamelijke dingen doen ; hij kan geld **leenen** met weinig verwachting om het weder terug te betalen ; hij doet beloften met het: zendt **mij** dit en ik zal u **in** de volgende week betalen, schoon hij **weet**, dat het de volgende week niet **mogelijk** zal zijn, noch de rekening door hem opgevraagd zal worden. Hij **kan** winkel doen en bezigheden uitoefenen van alles behalve hetgeen God behagelijk is ; **en** **alzo** vele dingen doen, dat het kind van God onmogelijk is. Zulk een durft vele dingen niet aanraken: en daarom worden velen in staat van **armoede** en **moelijkheden** gehouden uit kracht van de oprechtheid zijns harten. Ware bij niet oprecht van hart van hoeveel moeiten zou hij verschoond blijven; maar juist omdat hij **oprecht** is, heeft **hij** schier **wenig** anders dan smarten en beproevingen. **Nochtans** bij zijne zwaarste lasten en in **zijne grootste** moeiten is er vroolijkheid voor hem gezaaid. Gelijk het licht gezaaid wordt in duisternis, **zoo** wordt vroolijkheid gezaaid in smart.

Nu, er is vroolijkheid gezaaid in **deze** dingen, omdat hij door oprechtheid des harten gebracht is tot belijden, treuren, bedroefd zijn over en het laten van de zonde; en wanneer de Heere van vrede en blijdschap tot zijne ziel spreekt, dan ontspruit de vroolijkheid. **Vroolijkheid** wordt **evenzoo** gezaaid door die dingen, dat hij **oprecht** is van hart zoodat hij niet met God kan spotten. **Evenzoo** ten aanzien van zijne beschroomdheid om eenigen zegen of gunstbetooning aan te nemen, tenzij God het hem geeft. Wanneer hij anderen hoort spreken **van** hunne aangename genietingen van **Christus** en de beloften, van de groote openbaringen aan hen geschied, van hunne Evangelische vrijheid, dan wordt zijn gemoed er vaak onder beangst

en verslagen. **Waarom? — Omdat hij oprecht van hart** is, en niets **kan aannemen dan wat God met kracht** in zijne ziel brengt. Daarom is hij benauwd en bedroefd; doch er is blijdschap gezaaid zelfs in de droefheid, die hij wegens deze **dingen** heeft; en welhaast zal het in blijdschap zijner ziel uitspruiten. **Evenzoo** in zijne handelingen met zijne naasten, hij kan niet liegen of bedriegen; en schoon hij daardoor vaak in uitwendige beproevingen komt, hij weet dat hij met God niet kan spotten; dat hij zijne hand niet kan **leenen** tot verkeerde gangen; **God ziet** alles en kan hem uit alles uitvoeren. **Zoo** gaat hij voort in zijne wereldsche moeilijkheden en angsten en onder het gewicht van beproevende omstandigheden, alleenlijk omdat hij zich **zelven** kan noch wil verlossen. **Hij** is gelijk Daniël. Hij zou zich **zelven** hebben kunnen redden. „**Wel**, Daniël, — zouden sommigen gezegd hebben, — waarom maakt **gij** zooveel openbaarheid **van** uwen Godsdienst? Waarom sluit gij uwe deur niet en doet uw gebed op uw leger? Waartoe opent gij uw venster ?” Hij kon zijn leven’ daardoor hebben gered; maar hij gevoelde de noodzakelijkheid openbare belijdenis te doen, en te **betoonen** dat hij geloofde in den God van **Israël**. Dat bracht hem in benauwdheid; maar toen God hem uit den leeuwenkuil gered had was er blijdschap. En was die blijdschap niet gezaaid in die zelfde omstandigheid der nederwerping **in** den leeuwenkuil? Ware hij niet oprecht van hart geweest, hij zou zich bevrijd hebben van het leeuwenhol; doch hij zou ook die uitredding niet hebben genoten noch die **blijdschap** hebben gesmaakt.

Zoo is dan voor den oprechten van hart blijdschap gezaaid in al zijne benauwdheden, verdrukkingen, nederwerpingen, smarten en oefeningen. Aan aller wortel schuilt blijdschap. De zaden van blijdschap werd er gezaaid in smart; doch als zij ontspruiten, dan is het ware blijdschap, de blijdschap die de vreemde niet kent, — een vrede **Gods**, die alle verstand te boven gaat.

Nu, verkreegt gij uwe blijdschap op zulk **eene wijze?** **Zoo** niet, dan is het niet op geestelijke wijze. Zij moge goed **zijn** in uwe **oogen**, maar het is de weg niet dien God in **Zijn** Woord aanwees, noch langs welken **Hij Zijn** volk van ouds leidde of thans nog voert. „**Het** licht is voor den rechtvaardigen gezaaid, en **vroolijkheid** voor de oprechten van hart.” Vindt het weerklink **in** uw binnenste en een liefelijk antwoord in uwe ziel, **zeggende**: Ja, waarlijk, ik ben vaak ter nedergeslagen, verward, beproefd, beangst; evenwel, als ik achter mij zie, dan **bemerk** ik hoe uit al die verwarring het licht is **gedaagd**, en loof God voor al mijne beproevingen, angsten en smart&. Ik zie wat gezegend licht daarin gezaaid was. — **Zoo** zal het voorts ook zijn, mijne vrienden !

Zijt gij thans in droefheid, smart en duisternis ? Het licht is in haar gezaaid. De zaden van licht zijn in de beproevingen, verdrukkingen en verzoekingē; en gij zult ze aanschouwen, als ze ter beatemder tijd zullen uitspruiten. O, zaden van licht! Hoe liefelijk ia het enkele dier licht-zaden in de ziel te hebben ! — Zaden van blijdschap en verheuging, — van zoete toelaching en Hemelsche gunstbewijzen! En voor wie? — Voor de **op-**rechten van hart.” Dat is het karakter; niet voor groote, wonderige belijders, maar voor de oprechten van hart. Voor dezen is den zegen ontworpen; en een iegelijk uit ons midden, die het kenmerk van rechtvaardige en oprechte van hart draagt, voor hen is licht en vroolijkheid gezaaid, en te Zijner tijd zullen ze God loven en prijzen voor Zijne wijsheid, goedheid en liefde.

AMEN.

GEESTELIJKE ZEGENINGEN IN DEN HEMEL.

GEFRED. 18 Juni 1868,

LEERREDE OVER EFEZE 1 : vs. 3, 4 : GEZEGEND 'ZIJ DE GOD EN VADER VAN ONZEN HEERE JEZUS CHRISTUS, DIE ONS GEZEGEND HEEFT MET ALLE GEESTELIJKE ZEGENINGEN IN DEN HEMEL IN CHRISTUS.

GELIJK HIJ ONS UITVERKOREN HEEFT IN HEM, VÓÓR DE GRONDLEGGING DER WERELD, OPDAT WIJ ZOULDEN HEILIG EN ONBERISPELIJK ZIJN VOOR HEM IN DE LIEFDE.

Gelijk de . Persoon, het werk en de heerlijkheid van Christus het voorname voorwerp is, **zoo** zijn of moeten de groote onderscheidingswaarheden des Evangelies het groote onderwerp zijn van de **Christelijke** bediening; want gelijk Hij, die het Brood des levens is, haar merg en wezen uitmaakt, **zoo** zijn zij alleen de **wezenlijke**, de gepaste levenspijs voor elk geloovig hart, Ik zeg met opzet: *zijn* of *moeten zijn*; want de Christelijke bediening in wat zij is en wat zij behoort te zijn, is vaak ganschelijk onderscheiden. Het betaamt mij niet, die de minste aller heiligen en de voornaamste aller zondaren is, eenig **smaad**woord te werpen op mijne broederen in de bediening; en toch kan ik er niet van voorbij deze opmerking te maken, dat de groote grondwaarheden van het heerlijk Evangelie der genade **Gods** niet **zoo** duidelijk voorgesteld worden, gelijk dat behoorde te geschieden door sommige **begenadige** menschen, aan wiens geestelijkheid, bekwaamheid en nuttigheid **wij** niet kunnen twifelen. Vele goede **menschen** bepalen zich in de oefening hunner bediening schier uitsluitend tot de omschrijving van het eerste werk der genade aan het hart, en het te versterken en te bekrachtigen door de eerste Schriftuurlijke bewijzen des Goddelijken **levens** in de ziel voor te stellen, om daardoor te bemoedigen **degenen**, die vol vrees en twijfel zijn aangaande de waarheid van hetgeen zij gaarne hoopten, dat in hen gewrocht is geworden door de groote kracht **Gods**. Dit is goed. Het is een belangrijk gedeelte van het werk der bediening de **neder**geworpenen te vertroosten, de zwakke handen te versterken, de struikelende knieën vast te maken, en tot den vreesachtigen van hart te zeggen; „Zij t sterk, vrees niet !” (Jes. 35 vs, 4.) Ook lijdt het geen twijfel, dat het een genadig hulpmiddel is ieder kenmerk des Goddelijken leven uit te schetsen, ja het

kleinste en geringste zelfs, **dat** overeenkomstig het Woord der waarheid is, en het zal nauwkeurige onderzoeking geven door **Godzelve** tot vertroosting **van Zijn** twijfelend, vreesachtig volk, Maar het is eene groote misvatting te **meenen**, dat dit de **geheele** of zelfs het **meest** belangrijk gedeelte van de bediening des **Evangelies** uitmaakt. **Wij** vinden voorzeker iets boven dit in de redevoeringen opgeteekend in de Handelingen der Apostelen, en nog meer in de Zendbrieven van het Nieuwe Testament, welke, schoon **geene** leerreden zijnde, wij wel kunnen aanmerken als de **volmaakste** en zaligste onderrichting, die de Heilige Geest **aan Gods** Gemeente geven kon. Kunnen wij niet evengoed vragen of er, in de toërechting der Evangelische tafel, niet zoowel spijs voor de volwassenen als melk voor de kinderen is toeberaid? Is er heden in deze vergadering niemand tegenwoordig dan kinderen 3 Gewiseeljk er **zijn, althans behooren te zijn**, vaders, die Hem kennen, die van den beginne is, en jongelingen, die sterk zijn, in wien het Woord **Gods** blijft en die den booze overwonnen hebben. Moeten dezen voorbijgegaan worden en tot **niemand** gesproken; dan tot de kinderen, de kleinen in de **genaden**, de jongen en zwakken der kudde? Onze genadige Heer sprak bij Zijn heengaan tot Petrus: „**Weid** Mijne lammeren ; maar tot tweemaal toe spreekt Hij van de schapen. Het zou voorzeker **geen** goede herder in het natuurlijke zijn, die al **zijne** zorg en **opmerking** besteedde aan de lammeren, en de schapen en oaien veronachtzaamde. **Alzoo** moet de **Evangelieherder** **de** geheele kudde weiden, zoowel ouden als **jongen, want** zijne voorname bezigheid is onder de verlorenen, het **weggedrevene**, de gebrokenen, en de **kranken** (Ezech. 34 : 4, 16.) Het is derhalve **eene** groote misvatting en wat de Apostel sterk veroordeelt, om altijd te „**leggen** het fundament der **bekeering** van **doode** werken en het geloof tot God,“ **Wij** **behooren** deze dingen of eerste beginselen der leer van Christus te verlaten en voort te gaan tot de volmaaktheid, dat is, tot eenige uitbreiding in het Goddelijke leven ; en anderszins past ons de bestraffing; „**Want** gij, **daar** gij **leeraars** behoortet te zijn vanwege den tijd, hebt wederom van noode, dat men u leere, welke de eerste beginselen zijn der Woorden **Gods**; en gij zijt geworden, als die **melk** van noode hebben, en niet vaste spijsze.” (Hebr. 5 vs. 12). De Christelijke bediening moet **derhalve gaan** boven de beschrijving van het eerste werk der genade en de aanwijzing van de **teekenen** en bewijzen des Goddelijken leven ; **want** dit-gedeelte der bediening **moet** aangemerkt worden als slechts de beginselen, haar geringste en zwakste gedeelte, en dat de prediking des Evangelies dienstbaar moet zijn tot iets verre daar boven verheven, gelijk de Heilige Geest verklaart : „**Tot** de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening,